

IZVEŠTAJ OBAVLJENE TERENSKE NASTAVE – MASTER STUDIJE
DEPARTMAN ZA HIDROGEOLOGIJU
02.06 – 06.06.2013

U periodu od 02. do 06. juna 2013. godine obavljena je terenska nastava sa studentima Master studija na Departmanu za hidrogeologiju iz predmeta *stručna praksa (GHG70)*. Terenska nastava je obavljena na više lokaliteta u Srbiji, Bosni i Hercegovini (Republici Srpskoj) i Crnoj Gori. Rukovodioci terenske nastave bili su prof. dr Zoran Stevanović i doc. dr Vesna Ristić Vakanjac, dok je u realizaciji i sprovođenju terenske nastave učestvovala i Marina Čokorilo, istraživač saradnik. Ekскурziji se u Višegradu priključio i dr Saša Milanović.

Prvog dana, odnosno 02. juna 2013. godine u 8 časova ujutru okupljanjem učesnika terenske nastave ispred Botaničke bašte krenulo se prema Potpečkoj pećini (blizina Užica) gde su studenti obišli pećinu i dobili stručna objašnjenja o njenim osnovnim karakteristikama, načinu formiranja, podzemnim tokovima. Nakon obilaska pećine nastavilo se prema Višegradu gde su nas dočekale kolege iz Geološkog zavoda Republike Srpske iz Zvornika i prezentovali njihov rad kao i istraživanja koja su vršili na teritoriji Bosne i Hercegovine. Pored ove prezentacije, kolega dr Saša Milanović sa Departmana za hidrogeologiju je dao objašnjenja o rešavanju jednog posebnog i jedinstvenog problema procurivanja voda ispod tela brane HE Višegrad. Studenti su dobili detaljna objašnjenja o samoj problematici ovog projekta kao i idejama i načinima na osnovu kojih će se izvršiti sanacija, dok je poseta objektu HE Višegrad obavljena sledećeg dana. Nakon završenog rada tog dana noćenje je bilo obezbeđeno u Višegradskoj banji, u objektima HE Višegrad koji su nam zahvaljujuci saradnji koju ostvarujemo na pomenutom projektu izašli u susret.

Foto: Potpečka pećina

Drugog dana, 03. juna obišli smo HE Višegrad gde su studenti imali pristup objektima i gde su dobili još detaljnija stručna objašnjenja od strane zaposlenih o načinu rešavanja problema procurivanja vode ispod tela brane, kao i osnovnim podacima o hidrološkom režimu Drine i HE Višegrad. Nakon toga, krenulo se prema Trebinju gde smo se na putu zaustavljali na par najznačajnijih lokaliteta. Prva stajna tačka je bila planina i mesto Čemerno iznad Gacka gde je i razvođe između dva najvažnija slivna područja Hercegovine, tj. reka Trebišnjice i Neretve. Studentima su od strane Marine Čokorilo data objašnjenja o samom području istočne Hercegovine kao i uvod u problematiku ovih karstnih terena sa svim svojim specifičnostima. Sledeća stajna tačka je bila mesto Gacko gde smo uz pomoć kolege Rista Miloševića, dipl.inž. hidrogeologije iz TE Gacko obišli deo Gatačkog polja kao i površinski kop i reke Gračanicu i Mušnicu. Nastavili smo put prema Bileći gde smo se kratko zadržali na mestu potopljenog vrela reke Trebišnjice veštačkom akumulacijom Bileća. Nakon toga nastavili smo prema Trebinju gde su se studenti smestili u hotel i gde smo se zadržali 3 noći.

Foto: HE Višegrad

Foto: Gatačko polje

Trećeg dana, 04. juna u Hidroelektranama na Trebišnjici primio nas je kolega Željko Zubac, dipl.inž. hidrogeologije, koji je prezentovao studentima rad HE na Trebišnjici kao i čitavu ideju izgradnje Donjih i Gornjih Horizonata, odnosno višenamenskog sistema upravljanja podzemnim i površinskim vodama ovog područja. Nakon uvodnog izlaganja uputili smo se u obilazak objekata HE Trebinje I, HE Trebinje II kao i izvorišta vrelo Oko koje se koristi za vodosnabdevanje grada Trebinja. Na objektima HE Trebinje I i HE Trebinje II stručna lica su objasnili studentima na koji način se upravlja čitavim sistemom. Posle toga uputili smo se u pećinu Vjetrenicu u Popovo polje gde smo obišli ovaj specifičan speleološki objekat i naravno dobili stručna objašnjenja od zaposlenih lica.

Foto: Vodozahvat iznad vrela „Oko”

Foto: Brana „Grančarevo”

Foto: Popovo polje

Foto: Ulaz u pećinu „Vjetrenica”

Četvrtog dana terenske nastave, 05. juna u prostorijama HE na Trebišnjici studenti su prisustvovali otvaranju kursa „3D Modeliranje u karstu” kao i uvodnom predavanju koje je održao prof. dr Neven Krešić sa Alexom Miszkewskim.

Petog dana, 06. juna iz Trebinja se krenulo u Nikšić, odnosno obavljena je poseta Nikšićkom polju gde je studentima uz pomoć kolegice Olje Radulović iz HE Perućica objašnjena problematika gubitka vode iz jezera Slano i Vrtac duž južnog oboda polja. Potom smo obišli i izvorište Bolje sestre koje se koristi za vodosnabdevanje Crnogorskog primorja gde su stručna objašnjenja u vezi metodologije istraživanja i samog formiranja izvorišta studentima pružili prof. Zoran Stevanović i kolege sa Građevinskog fakulteta iz Podgorice prof. dr Mićko Radulović i dr Milan Radulović, kao i kolege iz Vodovoda Crnogorskog primorja. Istog dana nastavili smo prema Beogradu.

Foto: Preliv na brani akumulacije „Slano“

Foto: Izvorište „Bolje Sestre“

Ova terenska nastava i stručna praksa imala je za cilj da naše mlade kolege upoznaju za hidrogeološkom problematikom u okruženju, a koja je uglavnom vezana za karstne terene. Takođe, jedan od osnovnih ciljeva bilo je to da se naši studenti na terenu upoznaju na koji način se može uspostaviti sistem za kontrolisano regulisanje tokova u karstnim terenima, u čemu smo po našem skromnom mišljenju bili uspešni.

U Beogradu 15.06.2013

Rukovodioci nastave